

Kontrollutvalgets rapport til Senterungdommens landsmøte 2020

Sammensetning og mandat

Landsmøtet i november 2019 valgte Magnus Weggesrud, Tollak Mikal Kaldheim og Emilie Enger Mehl som kontrollutvalgets medlemmer for 2019-2020. Emilie Enger Mehl ble valgt som leder.

Kontrollutvalgets mandat følger av §15 i Senterungdommens vedtekter:

1. Kontrollutvalget består av leder og 2 medlemmer.
2. Utvalget skal foreta en helhetsvurdering av sentralstyrets disposisjoner i forhold til lover, vedtekter, arbeidsplan og budsjett. Videre skal kontrollutvalget ta stilling til om utvalg og komiteer arbeider i henhold til sine vedtekter, økonomiplan og gitte fullmakter.
3. Kontrollutvalget har rett til innsyn i sakspapirer, regnskapsrapporter og andre dokumenter som er nødvendig for å oppfylle utvalgets kontrollfunksjon.
4. Kontrollutvalgets leder eller minst 2 av medlemmene kan sammenkalle til møte. Landsstyret kan også beslutte at møte skal holdes.
5. Kontrollutvalget legger fram sine vurderinger i en rapport til landsmøtet.

Arbeidsåret

Kontrollutvalget har hatt løpende kontakt gjennom arbeidsåret, og oppfordret organisasjonen til å komme med innspill til utvalget. To av utvalgets medlemmer var tilstede på Senterungdommens landsstyremøte i oktober 2020. Det er gjort intervju av leder Torleik Svelle, generalsekretær Oda Maria Irgens Hokstad, leder av valgkomiteen Peder Ingvaldsen og generalsekretær i Senterpartiet Knut M. Olsen.

Kontrollutvalget har fått tilbakemeldinger fra organisasjonen knyttet til forhold rundt ansettelsen av ny generalsekretær. Utover dette har kontrollutvalget ikke mottatt henvendelser fra organisasjonen om konkrete saker. Kontrollutvalget har konsentrert seg om følgende hovedpunkter i årets rapport:

1. Ansettelse av ny generalsekretær
2. Økonomi og administrasjon
3. Valgkomiteens arbeid
4. Gjennomgang av anbefalingene fra fjorårets rapport

1. Ansettelse av ny generalsekretær

Bakgrunn for saken

Kontrollutvalget mottok en henvendelse vedrørende ansettelse av ny generalsekretær. Bakgrunnen er at det var en diskusjon mellom sentralstyret og ansettelsesutvalget om hvor mange kandidater det skulle innstilles på overfor sentralstyret.

Før prosessen med ansettelse av ny generalsekretær begynte vedtok sentralstyret at de skulle få en innstilling med to kandidater i prioritert rekkefølge. Ansettelsesutvalget så imidlertid ulike utfordringer med dette, og foreslo for sentralstyret før arbeidet ble igangsatt at utvalget bare skulle legge frem én kandidat. Dette ble avslått av sentralstyret. Etter å ha gjennomført en prosess med stillingsutlysning og intervjuer la ansettelsesutvalget frem to kandidater i prioritert rekkefølge for sentralstyret.

Kontrollutvalget merker seg at spørsmålet ikke er regulert i generelle retningslinjer eller driftsrutiner.

Forholdet mellom ansettelsesutvalget og sentralstyret

Kontrollutvalget merker seg innvendingene fra ansettelsesutvalget mot å legge frem to kandidater i prioritert rekkefølge. Det er blant annet fremholdt at det kan være vanskelig å forsvare prioriteringen av kandidater uten å gå inn på personsensitiv informasjon, det kan være tilfeller hvor en søker også har annet verv i organisasjonen, eller det kan oppstå en situasjon hvor ansettelsesutvalget bare mener én kandidat er egnet for jobben selv om det er flere søkere. Kontrollutvalget peker på at det ikke er uvanlig ved ansettelser generelt at det fremlegges flere kandidater i prioritert rekkefølge som et styre skal velge mellom, eller hvor en søkerliste offentliggjøres. Utvalget peker på at det må være en gjensidig tillit mellom sentralstyret og ansettelsesutvalget. Videre kan det kan være fornuftig at et ansettelsesutvalg kan bes om å legge frem to kandidater i prioritert rekkefølge, eller eventuelt må begrunne hvorfor man bare velger å innstille på én. Kontrollutvalget mener ansettelsesutvalget må kunne begrunne prioriteringer innenfor rimelighetens grenser uten å måtte gå inn på alle detaljer som for har fremkommet i for eksempel et intervju. Dette bør organisasjonen finne praktiske og rimelige løsninger for.

Kontrollutvalgets anbefaling:

- a. Gjennomgå organisasjonens retningslinjer for ansettelsesprosesser og vurdere om det er behov for å tydeliggjøre disse

2. Økonomi og administrasjon

Kontrollutvalget viser til at økonomi og kontor har vært et gjennomgående tema i tidligere rapporter og er sentralt i utvalgets mandat. Utvalget registrerer i at det i løpet av arbeidsåret har vært periodevis store utfordringer knyttet til håndtering av Senterungdommens økonomi.

Bakgrunn for saken

Kontrollutvalget er kjent med at det våren 2020 opparbeidet seg et stort etterslep på økonomi, særlig føring av regnskap for 2019 og 2020. Så langt utvalget forstår kan dette delvis tilskrives den ekstraordinære situasjonen knyttet til covid 19-pandemien, men knytter seg hovedsakelig til høy arbeidsbelastning på kontoret.

Etter det utvalget kan se har ikke organisasjonen vært klar over situasjonen og det faktiske omfanget av etterslepet før ny generalsekretær ble ansatt i mai 2020. Det ble da klart at store deler av regnskapet for 2019 enda ikke var ført, og at man heller ikke var a jour for 2020. Dette innebar også et betydelig etterslep på utstedelse av fakturaer fra Senterungdommen for å sikre inntekter.

Kontrollutvalget registrerer at man gikk i gang med å rydde opp for å få levert regnskap for 2019 straks AU og generalsekretær ble klar over situasjonen. Dette var en omfattende jobb som innebar en ekstra belastning på et allerede presset kontor, hvor generalsekretær var helt fersk i stillingen. Utvalget er kjent med at Senterpartiets Hovedorganisasjon også bisto, og stilte nødvendige ressurser til disposisjon gjennom sommeren.

Fristene for innrapportering av regnskap i 2020 ble utsatt på grunn av koronapandemien. Ny frist for å innlevere regnskap med revisorattest i Partiportalen var 15. september, og utvalget merker seg at denne fristen ble overholdt. Det store etterslepet gjorde imidlertid at man ikke rakk frist for å søke momskompensasjon med levering av regnskap til Lotteristiftelsen, som var 1. september. Kontrollutvalget registrerer at regnskapet ble levert

like etter fristen, og at det fortsatt ikke er klart om organisasjonen vil få utbetalt momskompensasjon for 2019 som følge av dette. For 2020 er det budsjettert med kr. 300 000,- i inntekter fra momskompensasjon, hvor ca. halvparten fordeles videre til fylkeslagene.

Kontrollutvalgets bemerkninger

Kontrollutvalget understreker at sentralstyret har ansvar for den daglige ledelsen av Senterungdommens økonomi og organisasjon jf. §13 i Senterungdommens vedtekter, samt har arbeidsgiveransvar for de ansatte. Kontrollutvalget mener det er kritikkverdig at sentralstyret tilsynelatende i liten grad har hatt oversikt over økonomistyringen og arbeidsbelastningen på kontoret, og ikke på et tidligere tidspunkt etterspurte informasjon som kunne brakt klarhet i de faktiske forholdene rundt arbeidssituasjon og økonomi.

Kontrollutvalget peker på Senterungdommens vedtekter hvor det fremgår at sentralstyret skal foreta budsjettrevisjon gjennom arbeidsåret, og landsstyret skal godkjenne Senterungdommens regnskap for foregående år innen utgangen av mai. Utvalget ser derfor alvorlig på at man så sent som i begynnelsen av mai ikke hadde oversikt over dette.

Kontrollutvalget viser til at det i fjorårets rapport ble uttrykt bekymring for mangelfull informasjon til landsstyret og sentralstyret ved behandling av økonomisaker, og blant annet ved at det sjelden var utsendt skriftlige sakspapirer knyttet til økonomi i forkant av sentralstyrets og landsstyrets møter. Oversikt og rapporter om økonomi var i stedet blitt fremlagt i møtet, til dels muntlig og ved bruk av lysbildefremvisning. Etter det utvalget kan se vedvarte denne praksisen utover våren, eksempelvis i sakspapirer til sentralstyremøtet i februar, utsendt 8. februar, hvor følgende står oppført under Sak 18/20 Orienteringssaker (Medlemsstatus, økonomi, ansatte og arbeidsgiveransvar):

- «Orientering gis i møtet. Eventuelle papirer sendes i etterkant/like før møtet for mest presis oppdatering.»

Et annet eksempel er sakspapirene til landsstyrets møte i mars 2020, sendt 21. februar 2020, hvor følgende står oppført under sak 24/20 Orienteringssaker b) Økonomi:

- «Bilag for 2020 er ikke ført enda, derfor ingen reell kontoutskrift å vise til.»

Det fremgår ikke av innkalling til sentralstyremøtet 25. mars om økonomi var tema på dette møtet.

Det er utvalgets oppfatning av sentralstyret i større grad burde fulgt opp sin funksjon som daglig leder og etterspurt informasjon dersom man ikke fikk dette.

Ifølge referat fra sentralstyrets møte 5. mai fremgår følgende av sak 37/20 Eventuelt:

- «Orienterer om arbeid og drift i overlapps-perioden mellom avtroppende og påtroppende generalsekretær.
 - o Jobber med oppgaver på økonomisiden som skal ferdigstilles.»

Kontrollutvalget viser videre til at utvalget i fjorårets rapport pekte på at Senterungdommens kontorfunksjon er sårbar på grunn av stor arbeidsbelastning, forholdsvis få ansatte og oppgaver som avhenger av enkeltpersoner. Det ble vist til at oppgavene har økt i takt med høyere aktivitetsnivå i organisasjonen, uten at kontoret er styrket tilsvarende med ressurser. Det ble spesielt pekt på at generalsekretærfunksjonen fremstår som spesielt sårbar grunnet det særlige ansvaret og oversikten knyttet til økonomi. Kontrollutvalget peker på at disse indikasjonene på en krevende arbeidssituasjon for kontoret understøtter at sentralstyret burde ha oppdaget forholdene tidligere.

Kontrollutvalget understreker at utover å være uheldig, har saken fått potensielt store konsekvenser både økonomisk og personellmessig. Senterungdommen skal være en god arbeidsgiver. For stort arbeidspress på de ansatte kan gå utover arbeidsforholdene. Videre er det alvorlig at organisasjonen potensielt går glipp av betydelige inntekter som en konsekvens av for sen regnskapsrapportering og manglende fakturering.

Utvalget merker seg at det er gjort et godt arbeid for å rydde opp og etablere gode rutiner videre. Senterungdommen har også fått god bistand fra regnskapsfunksjonen i Senterpartiets Hovedorganisasjon, og kontakten er tilsynelatende god mellom disse på generelt grunnlag. Utvalget ser også positivt på at man er i ferd med å innfase delvis digitalisering av regnskapsføringen og reiseregninger gjennom Visma, noe som vil gi bedre oversikt og gjøre det lettere å føre regnskap fortløpende. Utvalget mener likevel at saken er av en slik art at organisasjonen må foreta en grundig gjennomgang for å sikre seg mot at lignende hendelser kan oppstå igjen.

Kontrollutvalgets anbefaling:

- b. Sentralstyret foretar en grundig gjennomgang av rutinene knyttet til økonomi, arbeidsgiveransvar og daglig ledelse for å forhindre at en lignende situasjon kan oppstå på nytt

3. Valgkomiteens arbeid

Valgkomiteens arbeid var et sentralt tema i fjorårets rapport da det oppsto en diskusjon i organisasjonen knyttet til utsending av kandidatoversikt med rangering fra fylkeslag. Kontrollutvalget viser til fjorårets rapport og konstaterer at anbefalingene er fulgt opp. Det er utvalgets vurdering at rutinene for valgkomiteens arbeid nå fungerer godt, og kontrollutvalget knytter ingen videre anbefalinger til dette.

4. Oppfølging av fjorårets rapport

Kontrollutvalgets rapport 2019 tok for seg rutiner for valgkomiteens arbeid, økonomi, kontor, kontakt med organisasjonen og medlemsregisteret. Kontrollutvalget viser til at utvalgets rapport har vært tema på samtlige av sentralstyrets møter. Utvalget mener oppfølgingen av punktene i anbefalingen har vært god isolert sett, men at det likevel har gjort seg gjeldende andre utfordringer knyttet til økonomi og kontor. Det vises til fjorårets rapport og vurderingene i punkt 2.

Kontrollutvalgets samlede anbefalinger:

- a. Gjennomgå organisasjonens retningslinjer for ansettelsesprosesser og vurdere om det er behov for å tydeliggjøre disse
- b. Sentralstyret foretar en grundig gjennomgang av rutinene knyttet til økonomi, arbeidsgiveransvar og daglig ledelse for å forhindre at en lignende situasjon kan oppstå på nytt